

ČNB vydává historicky první minci s optickým průhledovým prvkem

11.6.2025 - Jaroslav Krejčí | Česká národní banka

Česká národní banka (ČNB) vydává pamětní stříbrnou minci v nominální hodnotě 500 Kč s motivem legendárního českého cvičného letounu Aero L-39. Mince obsahuje unikátní optický průhledový prvek, díky kterému je možné pozorovat siluetu stroje v prostoru.

V prodeji je od 11. června 2025. Nejnovější stříbrná mince je pátou a zároveň poslední z tematické řady Slavné dopravní prostředky v tomto emisním období. „Aero L-39 je symbolem špičkového československého leteckého inženýrství. Tento legendární letoun se stal technickou i exportní ikonou a představuje významný milník v historii českého průmyslu. Právem se tak ocitl na jedné z pěti mincí, pro něž jsme v ČNB zvolili mimořádné technické zpracování,“ říká členka bankovní rady ČNB Karina Kubelková. Jedná se o první minci v historii numizmatických emisí ČNB doplněnou optickým průhledovým prvkem. „Pokud prosvítíte minci v průhledu laserem, uvidíte siluetu dvou letounů,“ upozorňuje na nápaditý prvek Karina Kubelková. Dodává, že siluetu letounů bude možné pozorovat i průhledem směrem k bodovému zdroji světla, např. za využití LED světla mobilního telefonu. ČNB nechala vyrazit celkem 30 000 kusů mincí, 10 760 v běžné kvalitě a 19 240 ve špičkové kvalitě. Pětisetkoruna se razí ze slitiny obsahující 925 dílů stříbra a 75 dílů mědi. Její hmotnost činí 25 gramů a průměr 40 mm. V prodeji bude ve dvojím provedení – běžném a špičkovém. Špičkové provedení se vyznačuje leštěným polem mince a matovým reliéfem. Výtvarná podoba mince vzešla z umělecké soutěže. Na doporučení odborné komise zvolila bankovní rada ČNB návrh akademického sochaře Zbyňka Fojtů. Ten na lící straně pětisetkoruny navrhl zobrazit letoun Aero L-39 z čelního pohledu a pod ním část palubní desky se třemi přístroji. Prostřední přístroj s umělým horizontem je ztvárněn jako optický průhledový prvek. Na rubu jsou vyobrazeny dva letouny v pohybu a přístroj s umělým horizontem v zrcadlovém převrácení. Nominální hodnota mince 500 Kč není totožná s prodejní cenou. Ta je vyšší a zohledňuje mimo jiné aktuální cenu stříbra a náklady spojené s výrobou a také DPH. Mince vyrazila Česká mincovna, a. s., v Jablonci nad Nisou a lze je zakoupit u vybraných smluvních partnerů. ČNB přímý prodej sběratelského materiálu veřejnosti nezajišťuje. Stříbrná mince Letoun Aero L-39 je v pořadí pátá z tematické řady Slavné dopravní prostředky. Svoji minci již mají parní lokomotiva Škoda 498 Albatros, motocykl Jawa 250, osobní automobil Tatra 603 a tramvaj ČKD Tatra T3. Další pamětní mince vyjdou v cyklu Slavné dopravní prostředky II v období 2026 až 2030. Celý emisní plán mincí a bankovek je k dispozici na webu ČNB. Československý podnik Aero Vodochody začal vyvíjet nový cvičný letoun L-39 Albatros v 60. letech 20. století na základě zkušeností s letounem L-29 Delfín. Projekt vedl Ing. Jan Vlček ve spolupráci se sovětským Ústředním aerohydrodynamickým ústavem. Letoun poháněl dvouproudový motor Ivčenko AI-25, který se začal licenčně vyrábět v pražském Motorletu jako AI-25W. První let se uskutečnil v roce 1968, sériová výroba začala v roce 1971. Aero L-39 získal řadu ocenění, představil se na aerosalonu v Paříži v roce 1977 a byl úspěšně exportován do mnoha zemí. Do roku 1993 bylo vyrobeno téměř 2 800 letounů a vývoj pokračoval modernizovanými verzemi včetně L-159 a nejnovější L-39NG.

Jaroslav Krejčí mluvčí ČNB